

Paper ActiZ - IZA/AZWA

24 juni 2026

De afspraken in de landelijke zorgakkoorden (Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg, het Integraal Zorgakkoord en het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord) ondersteunen de ingezette beweging van zorgen naar gezond leven. Met passende en laagdrempelige zorg en ondersteuning, dichterbij mensen, voorkomen of beperken we kostbare intensievere zorg. Voor de sector ligt de prioriteit daarom bij het nakomen van de gemaakte afspraken, waaronder die over preventie en reablement, én bij het structureel beschikbaar houden van de middelen die nodig zijn om de zorg toekomstbestendig te organiseren.

Zonder uitvoering blijven ambities beloven

Het AZWA staat vol afspraken die de juiste beweging moeten en kunnen faciliteren: arbeidsmarkt, vermindering administratieve lasten, versterking wijkverpleging en andere eerstelijnszorg, beweging naar de voorkant en digitalisering. Echter constateert ActiZ dat de [vijf afspraken uit het AZWA](#) om het personeelstekort in 2028 te laten dalen en gelijkwaardige toegang tot de zorg te borgen nog niet leiden tot een merkbare verandering op de werkvloer. Zorgorganisaties worden nog steeds geconfronteerd met wet- en regelgeving die onvoldoende aansluit op de praktijk en met normerende inkoop- en verantwoordingsvereisten die de gewenste beweging eerder belemmeren dan ondersteunen. De volgende stap vraagt daarom niet om meer intenties, maar om concrete keuzes over organisatie, financiering en structurele borging. Zonder deze keuzes dreigt de uitvoering opnieuw achter te blijven bij de gezamenlijke ambitie.

Dat vraagt onder meer om een herkenbare en samenhangende organisatie van de wijkverpleging, structurele investeringen in het opleiden van zorgprofessionals en het contracteren van beschikbaarheidsfuncties, zoals acute wijkverpleging en zorgcoördinatie in de wijk. Deze vormen de noodzakelijke infrastructuur voor een toekomstbestendig zorgstelsel, zoals ActiZ ook heeft beschreven in het [Manifest Wijkverpleging](#).

Zonder herkenbare wijkteams geen beweging naar de voorkant

De beweging naar preventie, vroegtijdige ondersteuning en zorg dichtbij huis vraagt om sterke en herkenbare wijkteams. In de praktijk heeft doorgesloten marktwerking echter geleid tot een versnipperd landschap met soms honderden aanbieders binnen één regio. Daardoor ontbreekt een vast en herkenbaar aanspreekpunt voor inwoners én voor samenwerkingspartners zoals huisartsen, apothekers, ziekenhuizen en het sociaal domein. Juist de zorg die we dichterbij huis willen organiseren, vraagt om langdurige relaties, regionale samenwerking en een overzichtelijk aantal aanbieders. Als we de beweging naar de voorkant serieus nemen, moeten we stoppen met het organiseren van concurrentie in de wijk en kiezen voor samenwerking als uitgangspunt.

- *ActiZ pleit ervoor dat zorgverzekeraars de opdracht krijgen om verplicht een coördinatiemechanisme specifiek voor de wijkverpleging te contracteren zodat goed kan worden aangesloten op RESV's en wijkverpleging voor huisartsen en burgers veel herkenbaarder wordt georganiseerd.*

Essentiële zorginfrastructuur hoort niet thuis in de markt

De beweging naar zorg dichtbij huis kan alleen slagen als zorginfrastructuur op orde is. Acute wijkverpleging, avond-, nacht- en weekendzorg, specialistische wijkverpleging en regionale

zorgcoördinatie zijn geen losse zorgproducten, maar essentiële voorzieningen die de gehele zorgketen ondersteunen. Toch zijn deze functies nog steeds afhankelijk van regionale onderhandelingen en de bereidheid van individuele zorgverzekeraars om ze te contracteren. Dat leidt tot verschillen tussen regio's, onzekerheid over beschikbaarheid en een groeiende druk op huisartsenposten, spoedeisende hulp en ziekenhuizen. We kunnen niet langer doen alsof deze functies reguliere marktproducten zijn; zij vervullen dezelfde publieke functie als de huisartsenpost, ambulancezorg en de spoedeisende hulp.

- *ActiZ pleit voor het erkennen van acute wijkverpleging, specialistische wijkverpleging en regionale zorgcoördinatie als essentiële zorginfrastructuur en voor structurele en verplichte contractering hiervan.*

Regionale regie vraagt om minder concurrentie en meer verantwoordelijkheid

De beweging naar de voorkant vraagt om langdurige samenwerking tussen zorgorganisaties, gemeenten en andere partners in de wijk. Het huidige systeem, waarin meerdere zorgverzekeraars in dezelfde regio ieder hun eigen voorwaarden, prioriteiten en sturingsmechanismen hanteren, werkt deze samenwerking juist tegen. Dat leidt tot administratieve lasten en versnippering, terwijl juist samenhang nodig is. Een collectieve opgave vraagt om een eenduidige manier van organiseren en contracteren.

- *ActiZ pleit voor meer regionale regie door één preferente zorgverzekeraar per regio verantwoordelijk te maken voor contracteren van de wijkverpleging met volgreid van de overige verzekeraars*

Politiek lef als voorwaarde

De zorgakkoorden zijn geen doel op zich, maar een middel om de noodzakelijke beweging naar preventie, vroegtijdige ondersteuning en zorg dichtbij huis te realiseren. Die beweging vraagt om politieke keuzes die nog altijd onvoldoende worden gemaakt. Gebruik de akkoorden daarom niet als eindpunt, maar als leidraad om daadwerkelijk door te pakken. Dat vraagt om lef: de bereidheid om oude structuren los te laten, samenwerking te belonen in plaats van systeemdenken in stand te houden en professionals weer de ruimte en het vertrouwen te geven om hun werk te doen. Alleen dan kunnen we de transitie die in de zorg al is ingezet ook daadwerkelijk versnellen.

Contact

Voor meer informatie of vragen, neem gerust contact op:

Emile Stekelenburg - e.stekelenburg@actiz.nl (06-45150903) of Henk Nieweg - h.nieweg@actiz.nl (06-16073265), public affairs ActiZ.